

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 273/2011-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. L., B., zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 5/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. L., CSc., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2011 doručená sťažnosť Ing. F. L., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. S. J., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu

v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 5/2009 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 16. októbra 2006 návrh na začatie konania na ochranu osobnosti proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, JUDr. E. O., JUDr. H. Š. a JUDr. M. J. (ďalej spolu len „žalovaní“). Okresný súd uvedený návrh sťažovateľa zamietol rozsudkom sp. zn. 21 C 81/2006 z 31. októbra 2008, proti ktorému podal sťažovateľ odvolanie 15. decembra 2008. Následne okresný súd uznesením sp. zn. 21 C 81/2006 z 23. septembra 2009 zmenil záhlavie rozsudku sp. zn. 21 C 81/2006 z 31. októbra 2009 z dôvodu zrejmej nesprávnosti. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie 15. októbra 2009. Krajským súdom bola vec sťažovateľa zaevidovaná pod sp. zn. 7 Co 5/2009.

Podľa názoru sťažovateľa bol krajský súd pri rozhodovaní o jeho odvolaní nečinný, a preto 16. decembra 2010 doručil predsedníčke krajského súdu sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní. Predsedníčka krajského súdu podanú sťažnosť vybavila listom sp. zn. Spr 2282/2010 z 10. januára 2011, v ktorom predmetnú sťažnosť uznala za dôvodnú.

Podľa sťažovateľa „Krajskému súdu v Bratislave trvalo viac ako 3 roky, kým rozhodol. Súd počas troch rokov vo veci konal iba pokynom na opravu nesprávnosti záhlavia rozsudku, následne ostal nečinný a neexistuje ani žiadna reakcia ako dôsledok sťažnosti podanej sťažovateľom predsedníčke súdu proti oprave záhlavia rozsudku.

Predmetom konania vedeného pred Krajským súdom v Bratislave je pritom otázka zásadného charakteru vo vzťahu k neoprávneným a stále pokračujúcim zásahom do základných práv sťažovateľa. Sťažovateľ vo vzťahu k súdom oboch stupňov viacnásobne vyslovil svoj eminentný záujem na rýchlom vyriešení veci, nakoľko opakovane – v dôsledku primárneho zásahu do jeho osobnostných práv rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/166/2006-330 z 3. 7. 2006, kde v odôvodnení odporkyne v 2. – 4. rade uviedli také výroky, ktoré sústavne porušujú dobré meno sťažovateľa a zasahujú do jeho osobnostnej sféry – aj naďalej dochádza v dôsledku citácie týchto výrokov protistranami

k poškodzovaniu oprávnených záujmov sťažovateľa aj v ďalších konaniach, v ktorých sa sťažovateľ zúčastňuje ako účastník konania. Takým spôsobom trvalo odvolacie konanie dlhšie, než trvalo konanie pred súdom prvého stupňa.

Nečinnosťou Krajského súdu v Bratislave sťažovateľovi pritom vzniká závažná nemajetková ujma. Táto nemajetková ujma má nepriaznivý vplyv na jeho existenciu, keďže tvrdenia o charaktere sťažovateľa vyslovené v uvedenom rozsudku Krajského súdu v Bratislave sú používané ako dôkaz nielen v občianskych, ale dokonca i trestných konaniach vedených voči sťažovateľovi.“

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti poukazujúc na ustálenú judikatúru ústavného súdu aplikovanú pri posudzovaní zbytočných prietáhov v konaní uviedol, že v danom prípade právna otázka predložená krajskému súdu *„nepredstavuje právne ani fakticky tak zložitú problematiku, aby si vyžadovala prípravu na rozhodnutie o odvolaní v trvaní viac ako tri roky“*. Súčasne podľa názoru sťažovateľa jeho správanie ako účastníka konania *„možno, počas celej doby konania, hodnotiť ako aktívne a súčinné, v dôsledku čoho nemohlo prispieť k zdlhavosti konania a nevykazuje znaky, ktoré by mali byť v neprospech sťažovateľa pri posudzovaní zbytočných prietáhov v tomto konaní... Pokiaľ ide o postup Krajského súdu v Bratislave v posudzovanom konaní, z analýzy dosiaľ vykonaných úkonov vyplýva, že súd bol v spore takmer nečinný.“*

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal nálež, v ktorom vysloví:

„Základné práva Ing. F. L., CSc., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn 7 Co 5/2009 porušené boli.

Ústavný súd SR priznáva Ing. F. L., CSc., primerané finančné zadost'učinenie vo výške 5.000 EUR (slovom päťtisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný sťažovateľovi zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi Ing. F. L., CSc. náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 314,18 EUR, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. S. J..“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle

konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 184/06, III. ÚS 316/2010).

Ústavný súd zistil, že spis vedený v sťažovateľovej právnej veci pod sp. zn. 21 C 81/2006 bol okresným súdom s odvolaním sťažovateľa predložený krajskému súdu 14. januára 2009 a bola mu pridelená sp. zn. 7 Co 5/2009. Následne bol predmetný súdny spis prípisom vrátený okresnému súdu z dôvodu vykonania opravy záhlavia rozsudku okresného súdu sp. zn. 21 C 81/2006 z 31. októbra 2008. Opätovne bol spis okresného súdu predložený krajskému súdu s odvolaním sťažovateľa 28. októbra 2009 a bola mu pridelená sp. zn. 7 Co 263/2009. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 7 Co 263/2009 z 19. apríla 2011 a spis vrátil okresnému súdu 27. mája 2011. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 21 C 81/2006 z 31. októbra 2008 nadobudol právoplatnosť 8. júna 2011.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nedochádza

k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza právoplatným rozhodnutím vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Vzhľadom na skončenie odvolacieho konania vydaním rozhodnutia krajským súdom, vrátením spisu okresnému súdu a nadobudnutím právoplatnosti rozsudku okresného súdu sp. zn. 21 C 81/2006 z 31. októbra 2008 ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nemôže už dochádzať k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. svojím obsahom obdobného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Nad rámec uvedeného ústavný súd konštatuje, že ani dĺžku konania pred krajským súdom o podanom odvolaní (od 28. októbra 2009, keď bol spis po oprave prvostupňového rozhodnutia krajskému súdu predložený, do 27. mája 2011, keď bol spis s rozhodnutím krajského súdu vrátený okresnému súdu) nemožno hodnotiť ako neprimeranú, a to najmä so zameraním na postup krajského súdu v napadnutom konaní po podaní sťažnosti na prietahy v konaní (16. decembra 2010), keď krajský súd vykonal účinné opatrenia pre účely odstránenia protiprávneho stavu v konaní a v nasledujúcom období nariadil pojednávanie, na ktorom meritórne rozhodol.

Ústavný súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia, v ktorých opakovane vyslovil, že „Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe nemusí ešte zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru“ (III. ÚS 91/04). Nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy [čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, III. ÚS 359/08)].

Na základe uvedeného preto ústavný súd sťažnosť, obsahom ktorej bolo namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru krajským súdom v napadnutom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011